

NOTAT

Til: Formandskaberne i virksomheds-MEDudvalgene

Telefon 4820 5000
Direkte 4820 5158
Fax 4820 5198

EAN-nr: 5798001685146
Ref.: anhebo
Dato: 15. juli 2010

Regionale retningslinjer vedr. sundhedsfremme

Indledning

RegionH-MEDudvalget har d.15.juli 2010 vedtaget ”Regionale retningslinjer for sundhedsfremme” i Region Hovedstaden, som regionens øverste MEDudvalg er forpligtiget til at vedtage jf. overenskomsten for 2008. Retningslinjerne har til formål at fremme en forebyggende indsats i forhold til ansattes sundhed og arbejdsmiljø, som skal indeholde konkrete sundhedsfremmende initiativer.

De regionale retningslinjer udgør den overordnede ramme for de konkrete retningslinjer og indsatser, som udfyldes af de lokale MEDudvalg på virksomhederne. Et centralt element i Region Hovedstadens regionale retningslinjer er nemlig fokus på det lokale ansvar og den lokale udmøntning på virksomhederne.

Regionens virksomheder arbejder allerede med indsatser inden for sundhedsfremme fx via de tværgående indsatsområder på arbejdsmiljøområdet, arbejdspladsvurdering, trivselsmålinger, voldsforebyggelse mv. Dette bidrager også til, at de regionale retningslinjer skal kunne favne de eksisterende indsatser og aktiviteter på virksomhederne.

Sundhedsfremme

Arbejdspladsen som ramme for sundhedsfremme

Sundhedsfremmende indsatser på arbejdspladserne medvirker til at forbedre den enkeltes sundhed og til at skabe mere attraktive arbejdspladser. Sundhedsfremme skal forstås ud fra et bredt sundhedsbegreb, som nærmere kan beskrives lokalt.

Arbejdspladsen udgør en central ramme for ansattes liv og sundhed, og indsatser på arbejdspladsen har derfor også indflydelse på ansattes sundhed. En række undersøgelser har bl.a. vist, at arbejdspladsen som ramme for sundhedsfremmeindsatser i særlig grad kan være motiverende for sundhedsfremme.

Synergieffekt mellem sundhedsfremme- og arbejdsmiljøtiltag

I 2009 kom Forebyggelseskommissionen¹ med en række forslag til nationale indsatser på forebyggelsesområdet. Forebyggelseskommissionens analyser viser, at programmer, som fokuserer på både fremme af sund livsstil blandt ansatte og arbejdsmiljø har bedre effekter end programmer, der alene fokuserer på individuel sundhedsadfærd. Det kan derfor være hensigtsmæssigt at anvende viden fra arbejdspladsvurderinger, trivselsmålinger, sygefraværstatistikker mv. og koble det til ideer til aktuelle sundhedsfremmende indsatser for at opnå en øget samlet effekt på arbejdspladsen og hos ansatte. Endvidere bør sundhedsfremmetiltag ikke udelukke arbejdsmiljøtiltag.

Gevinster

Gevinster ved at arbejde målrettet med fremme af sundheden på arbejdspladsen er bl.a.:

- Større arbejdsglæde og øget fleksibilitet
- Godt image blandt ansatte, kunder, leverandører og i samfundet generelt
- En attraktiv arbejdsplads, som kan fastholde og tiltrække gode ansatte
- Fastholdelse af udstødningstruede ansatte
- Mulighed for reduktion i sygefraværet
- Bedre samarbejde og omgangstone
- Mulighed for at øge sundheden for særligt udsatte grupper

Der er især gevinster ved at sætte ind overfor de 4 KRAM faktorer: kost, rygning, alkohol og motion

Etik

Respekt for individet er et nøgleord, når en arbejdsplads arbejder med sundhedsfremme. Den enkelte ansatte skal derfor have ret til at sige fra.

De etiske aspekter er nødvendige at drøfte ved fastlæggelse af konkrete sundhedsfremmende initiativer. Det er væsentligt at drøfte, hvordan de enkelte tilbud kan tilrettelægges, så de bliver ”inkluderende” og ikke ”ekskluderende”, hvor fx bestemte grupper eller ansatte udelukkes. Hensigten er at give mulighed for, at ansatte og arbejdspladser kan ændre adfærd og vaner. Derfor er det vigtigt at skabe åbenhed omkring formål og succeskriterier for retningslinjer og konkrete sundhedsfremmetiltag. Ansatte bør sikres indflydelse på indhold og gennemførelse, ligesom der bør sørges for god kommunikation om tiltagene.

¹ Forebyggelseskommissionen er en politisk uafhængig kommission nedsat af regeringen.

Ansvar og opgaver

Tiltag og initiativer vedr. sundhedsfremme indeholder en række elementer; herunder ansvar, opgaver og roller på regionalt - og virksomhedsniveau.

Retningslinjerne skal indeholde konkrete sundhedsfremmende initiativer, hvilket der i øvrigt allerede er iværksat en del af regionalt og lokalt.

RegionH-MEDudvalget

Opgaven for det øverste arbejdsmiljøudvalg i regionen, RegionH-MEDudvalget, er at udstikke retningslinjer og koordinere den samlede indsats i regionen vedr. sundhedsfremme. Udvalget skal ligeledes følge op på virksomhedernes arbejde med de lokale retningslinjer.

Virksomheds-MEDudvalget

Virksomheds-MEDudvalgets opgave er at sikre udfyldelse og udmøntning af de regionale retningslinjer på lokalt niveau. Der skal drøftes og fastlægges, hvad de lokale retningslinjer kan bestå af.

Forslag til elementer i de lokale retningslinjer:

- En definition og beskrivelse af virksomhedens forståelse af sundhedsfremme
- Mål, delmål og succeskriterier for udvalgte konkrete sundhedsfremmetiltag
- Fastlæggelse af roller, opgaver og ansvar for sundhedsfremmetiltag på virksomheden
- Etiske aspekter knyttet til sundhedsfremmetiltag
- Drøftelse af hvordan viden fra arbejdspladsvurdering, trivselsmålinger og sygefraværstatistikker kan kobles til sundhedsfremmetiltag
- Finansiering af tiltagene bl.a. om tilbuddene om sundhedsfremme kan benyttes i eller uden for arbejdstiden.
- Evaluering af brug og effekter af de igangsatte sundhedsfremmeaktiviteter med passende mellemrum
- Yderligere tiltag kan overvejes så som foranstaltninger rettet mod balancen mellem arbejdsliv og privatliv eller tiltag overfor personlige forhold og hændelser såsom dødsfald, alvorlig sygdom, skilsmisse mv.

Ejerskab og tilpassede lokale retningslinjer

Ejerskab til egne retningslinjer kan bl.a. skabes ved dialog og aktiv deltagelse i udarbejdelse af retningslinjerne, som kan målrettes til egen arbejdsplads; og herunder til organisering, ressourcer, kultur, arbejdsmiljøforhold mv.

Integration af og information om indsatsen vedr. sundhedsfremme

De lokale retningslinjer kan indgå i eller indarbejdes i de eksisterende tiltag fx i forlængelse af arbejdet med APV, trivselsmålinger, nedsættelse af sygefravær o.a. Det skal dog fremgå skriftligt, hvor disse retningslinjer vedr. sundhedsfremme er implementeret i virksomhedens foranstaltninger.

Konkrete sundhedsfremmende aktiviteter i Region Hovedstaden

Region Hovedstadens tværgående aktiviteter

Af fælles konkrete sundhedsfremmende aktiviteter i Region Hovedstaden kan nævnes:

- Misbrugspolitikken og tilhørende vejledning
- Tilbud om MED-kursus om sundhedsfremme
- Fitness-firmarabatordninger
- Helbredssamtaler vedr. natarbejde

Virksomhedsaktiviteter

Af konkrete sundhedsfremmende aktiviteter i virksomhederne kan nævnes:

Tilbud om rygestop, frugtordninger, lån af pendlercykler, massageordninger, coachordning, ryg – og nakke træning, motionstilbud, afspændingstilbud, samarbejde med misbrugscentre, sundhedscheck, tilbud om forskellige former for vacciner mv.

Herudover deltager flere af regionens virksomheder i DHL-Stafet og Cykel-på-arbejde-kampagne.

Opfølgning

Efterår 2010

I efteråret 2010 tager RegionH-MEDudvalget initiativ til at følge op på virksomhedernes arbejde med de lokale retningslinjer. Formålet er at få en samlet status på det lokale arbejde. Denne status skal give et indblik i fremdriften i det lokale arbejde med implementeringen af de regionale retningslinjer og evt. foranledige til understøttende initiativer, såfremt der er forhindringer for arbejdet og den lokale udmøntning.

Forår 2011

I 2. kvartal 2011 følger RegionH-MEDudvalget (via indhentning af materiale i forbindelse med Årsberetningen på personale - og arbejdsmiljøområdet) op på virksomhedernes implementering af de regionale retningslinjer; herunder hvilke forskelle og effekter som både de regionale og lokale retningslinjer har betydet for virksomhedernes eget arbejde med sundhedsfremme. Opfølgningen skal herunder fokusere på og evaluere, hvordan sundhedsinitiativerne virker og i hvilket omfang de bliver brugt. Den samlede opfølgning vil afgøre, hvorledes det fortsatte arbejde med de regionale retningslinjer skal ske.